

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 21-06-2021 r.

Adam Bodnar

XI.816.1.2015.ASZ

**Pan
Łukasz Kmita
Wojewoda Małopolski**

Szanowny Panie Wojewodo!

Na wstępie pragnę zapewnić, że **jako organ stojący na straży wolności i praw człowieka i obywatela** określonych w Konstytucji oraz w innych aktach normatywnych, a także jako niezależny organ ds. równego traktowania w rozumieniu ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2020 r. poz. 2156, t.j.) **ogromną wagę przykładałem** w trakcie całej swej kadencji – i czynię to niezmiennie – **do przeciwdziałania przemocy w rodzinie, stanowiącej jeden z najpoważniejszych przejawów naruszeń podstawowych praw i wolności człowieka**. Niezmiennie także podkreślam znaczenie działań prewencyjnych oraz ochrony praw wszystkich osób pokrzywdzonych przemocą domową, do czego organy władzy publicznej zobowiązane są na podstawie wiążącego Rzeczpospolitą Polską prawa międzynarodowego. Pragnę zauważyć, że obowiązek, o którym mowa, wynika nie tylko ze zobowiązań umownych RP – wspomnianej Konwencji stambulskiej, ale także Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.), czy Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 18 grudnia 1979 r. (Dz.U. 1982 Nr 10 poz. 71; dalej jako: CEDAW) – ale także z norm zwyczajowych, do których należy zakaz przemocy wobec kobiet ze względu na płeć, jak podkreśla Komitet ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet¹, od których przestrzegania co do zasady państwo nie może się uchylić.

---

¹ General recommendation No. 35 on gender-based violence against women, updating general recommendation No. 19, dostęp pod adresem: https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CEDAW/Shared%20Documents/1_Global/CEDAW_C_GC_35_8267_E.pdf.

Pomimo podejmowanych działań, w tym ustawodawczych, przemoc domowa jest nadal poważnym problemem społecznym w Polsce. Według dostępnych danych, ogólna liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wyniosła w 2019 r. 227 826, z czego zdecydowaną większość stanowiły kobiety (124 382 w porównaniu do 39 625 mężczyzn i 63 819 dzieci). Z kolei wśród zatrzymanych sprawców przemocy w rodzinie przez jednostki policji zdecydowaną większość stanowili mężczyźni (16 647 w porównaniu do 606 kobiet)². Jednocześnie wskazać należy na fakt, że Polacy oczekują aktywności odpowiednich instytucji w sprawie przemocy domowej (psychicznej, fizycznej, ekonomicznej, seksualnej) wobec kobiet – **aż 89% pytanym wskazuje na potrzebę interwencji w tym zakresie ze strony władz publicznych (54%)** lub innych wyspecjalizowanych podmiotów (na organizacje pozarządowe wskazało 35% pytanym). Jedynie 3% uważa, że przemoc domowa nie stanowi problemu³.

Pragnę przypomnieć, że zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ciążyą na różnych organach władzy publicznej, w tym na jednostkach samorządu terytorialnego. Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.; dalej jako: „u.p.p.r.”) do zadań własnych samorządów gminnych należy m.in.: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W świetle powyższego **jednoznacznie negatywnie należy ocenić ustawiczne nierealizowanie przez Miasto Zakopane wskazanych wyżej ustawowych obowiązków w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie**. Jak wynika z odpowiedzi sekretarza stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej Anny Schmidt na interpelację nr 21572 w sprawie realizacji przez samorządy obowiązków wynikających z u.p.p.r.⁴ **wszystkie jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego oprócz Miasta Zakopane podjęły uchwały o powołaniu Zespołu Interdyscyplinarnego** i w oparciu o uregulowaną w polskim porządku prawnym procedurę Niebieskie Karty działają na rzecz ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie. **Gmina Zakopane jako jedyna nie posiada także gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie**.

---

² Sprawozdanie z realizacji „Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” - dane statystyczne za rok 2019, dostęp pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rodzina/sprawozdania-z-realizacji-krajowego-programuprzeciwdzialania-przemocy-wrodzinie>.

³ Kobiety w życiu publicznym, Raport Kantar Polska dla Biura Rzecznika Praw Obywatelskich 2019, s. 7.

⁴ Dostęp pod adresem: <https://sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=BZTB6S&view=1>.

Opisana sytuacja pozostaje niezmienna od wielu lat, budząc nieustannie mój głęboki niepokój, któremu wyraz dawałem wielokrotnie, m.in. w wystąpieniu do Wojewody Małopolskiego z dnia 16 października 2019 r. Z przesłanej do Rzecznika Praw Obywatelskich w dniu 12 listopada 2019 r. odpowiedzi (znak sprawy: WP-X.9452.16.2019) wynikało, że pismem z dnia 29 października 2019 r. Wojewoda Małopolski zwrócił się do Rady Miasta Zakopane z wezwaniem o niezwłoczne podjęcie działań dotyczących realizacji przez Miasto Zakopane zadań własnych gminy w zakresie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz o poinformowanie o podjętych działaniach do 15 listopada 2019 r. W przypadku braku podjęcia działań przez Radę Miasta, Wojewoda rozważał wystąpienie z wnioskiem o uruchomienie procedury postępowania zgodnej z zapisami art. 96 ust. 1 lub art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.).

Wobec niezrealizowania przez Miasto Zakopane ustawowych obowiązków w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, o których mowa w art. 6 ust. 2 u.p.p.r., zwracam się do Pana Wojewody, działając w trybie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. 2020 poz. 627, t.j.) o przedstawienie informacji dotyczącej podjętych lub planowanych działań wobec Rady Miasta Zakopane w celu wyeliminowania stanu bezprawnej beczynności Rady Miasta Zakopane.

Z poważaniem

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

— Pani Minister Anna Schmidt, Krajowy Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie